

PEKKA ERVAST

TEOSOFIA

HENGEN USKONTONA

METAFYYSISIÄ TUTKIELMIA I

*TEOSOFIA HENGEN
USKONTONA*

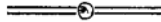
Arvi A. Karisto Oy:n kirjapaino
Hämeenlinna 1982

KRISTINUSKOA VII.

***TEOSOFIA
HENGEN USKONTONA***

KIRJ.

PEKKA ERVAST

Näköispainos

(Ensimmäinen painos vuodelta 1916)

Digitalisoitu näköispainos 2006

**RUUSU-RISTIN KIRJALLISUUSSEURA R.Y.
JA
KRISTOSOFINEN KIRJALLISUUSSEURA R.Y.**

I.

TEOSOFISET OPIT JA TEOSOFIA

TEOSOFISET OPIT JA TEOSOFIA.

1.

Teosofian nimellä tarkotetaan nykyään tavallisesti sitä maailmankatsomusta, sitä elämän filosofiaa, jota Teosofinen Seura edustaa ja levittää maailmassa. Tämä teosofinen maailmankatsomus on sangen monipuolinen ja rikassisältöinen, joten se, joka siihen on täysin perehtynyt, joka juurta jaksain tuntee kaikki teosofiset opit, on josinään pikku oppinut, varsinkin jos hän ulkoa muistaa teosofisen terminologian ylen lukuisat, sanskritin-, kreikan-, latinan- j. n. e. kieliset sanat. Oppineelta epäilemättä kajahtaa, jos mainitaan nimitykset ja sanat semmoiset kuin astraliruumis,

mentalitaso, aura, reinkarnatsioni, karma, kaamalooka, aviitshi, nirvaana, sattshidaananda, trigunas, sattva, pradshaapati, telepatia, metempsykoosi, ain suf, ahuramasdaao, crux ansata, logos, Salomonin sinetti, pravritti maarga, krijomaana karma y. m., y. m., y. m. Varmaan on monta teosofia, jotka eivät edellä lueteltuja sanojakaan osaisi tyystin selittää vilkaise-matta »Salatieteilijän sanakirjaan».

Onneksi teosofisen elämänfilosofian omaksuminen ei riipu tuollaisten sanojen ja termien ulkoa oppimisesta. Tai paremmin sanoen: teosofisessa maailmankatso-muksessa on joitakuita suuria piirteitä, joitakuita periaatteita, joihin saattaa tutustua ja syventyä selvällä suomenkielelläkin. Ne ne nälkäistä sielua ravitsevat, kun se tahtoo Jumalan maailmaa ymmärtää, ja sentähden voi sanoa olevansa teosofi ja tuntevansa teosofian, vaikkei muistakaan

kaikkia teosofisia termejä, kunhan vain on omaksunut teosofisen elämänyymmärryksen. Entä tämä elämänyymmärrys? Niin, se ei olekaan mikään leikin asia. Ei sitä huvikseen tule teosofiksi. Ei teosofiaa tänään hyväksytä ja huomenna hyljätä. Joka teosofiksi rupeaa, hän on jo vakava ihminen. Hän on jo etsivä ihminen. Hän on jo väsynyt tyhmään ulkokultaisuuteen yhtä paljon kuin tyhmään pilkkaan. Hän ei tahdo seurata sokeasti niiden ihmisten jäljissä, jotka uskovat sentähden että eivät tiedä, eikä niidenkään, joiden rikkivii-saus asettaa rajoja tiedolle. Hänen korviinsa kuuluu kummallinen ääni — kuin kaukainen soitto. »Me tiedämme, me tiedämme, ole hyvässä turvassa, me olemme totuuden löytäneet», kaikuu etäisenä lauluna, ja hänen ahdistettua sieluaan helpottaa tämä uusi ihana ajatus: ehkä jos-sain löytyy jotain todellista . . .

Teosofinen maailmankatsomus ei ole kuin tavallinen filosofia. Se ei sano: »katso kuinka minä olen loogillinen ja järkevä! Etkö ihaile minua? Etkö tunnusta, että minä olen järjestelmistä etevin?» Se ei esiinny kilpailijana toisten maailmanseelitysten rinnalla. Se on pikemmin kuin uskonto, joka sanoo: »kas tässä on totuus. Ei sinulla ole mitään valittavana minun rinnallani. Joko minut omaksut tai minut hylkää. Joko — tahi. Ei ole mitään väliastetta». Mutta se eroaa uskonnosta siinä, ettei se sano: »sinun tulee uskoa sokeasti», vaan »tutki, niin et voi olla uskomatta. Totuus synnyttää uskon omalla voimallaan».

Uskonnolla käsitetään tavallisesti jotain määrättyä järjestelmää eli oppia, johon tulee uskoa, esim. kristillistä lunastusoppia. Teosofia ei ole samassa asemassa, vaikka silläkin on oppinsa, sillä teosofia

ei ole valmis järjestelmä. Sillä on vain kuten sanottu joitakuita periaatteita, joita jokainen teosofi tietonsa ja taitonsa mukaan kehittää. Periaatteet ovat kyllä uskonnollisia siinä merkityksessä, että niitä ei esitetä filosofisina hypoteeseina, vaan jyrkkinä totuuksina, mutta ne eivät vaadi sokeata uskoa sen nojalla, että joku jumala tai pyhä kirja tai pyhä mies on niitä ilmottanut, ne vaativat uskoa sen nojalla, että kaikki pyhät kirjat, kaikki pyhät miehet, kaikki jumalat tai Jumalan pojat ovat niitä julistaneet. Ja sentähden teosofia sanoo: »tutki, tutki, mitä maailman uskonnot, elävät ja kuolleet, ovat opettaneet, tutki, mitä suuret ajattelijat ja tietäjät ovat sanoneet, ja sinä löydät kaikkialla minut, kaikkialla minun tutut piirteeni ja periaatteeni. Ja silloin usko itsestään syntyy ja kasvaa sinussa.»

Nuo periaatteet ovat meille tuttuja. Niitä

on jälleensyntyminen, syysuhteen (karman) laki, ihmishengen kuolemattomuus, ihmisen elämä tuonelassa ja taivaassa kuoleman jälkeen ja ennen uutta syntymää, ihmisten veljeys, Jumalan isä-äitiys, kehityksen laki, ihmisen täydellisentyminen, kaita tie j. n. e.

Näitä oppeja kutsutaan yhteisnimellä teosofiaksi ja ne löytyvät joko kaikki tai osittain, joko selvemmin tai hämärämmin jokaisesta maailman uskonnosta, jokaisen tietäjän ja mystikon elämäkatsomuksesta.

2.

Mutta tämä ei vielä ole teosofiaa henkisessä merkityksessä. Teosofia henkisessä merkityksessä ei ole välittömässä tekemisessä nykyisten teosofisten oppien enemmän kuin muidenkaan oppien kanssa. Se on ikuinen henkinen varmuus eli elämä, jota ei käy sanoin määrittelemisen. Se

on, niinkuin sen kreikkalainen nimi osoittaa, ehdotonta jumalallista viisautta eli viisautta, varmuutta Jumalasta. Vanhat indialaiset tietäjät kutsuivat sitä nimellä brahmaavidjaa (jumaltieto) eli aatmaavidjaa (itsetieto) y. m. ja sanoivat, että ainoastaan se ihminen saavutti pelastuksen, joka luopui itsestään ja tuli Itseksi. Mutta jos heidän piti määritellä ehdotonta Jumalaa eli henkeä, itseä, eivät he osanneet vastata muuta kuin »neeti, neeti», s. o. ei niin eikä näin. Samalla tavalla täytyy meidän tehdä, jos tahdomme määritellä ehdotonta teosofiaa: »onko se tätä?» me kysymme, »onko se tuota?» ja vastaus kuuluu: ei ole. Mutta kielteinen tutkimuksemme on meille hyödyksi ja me alamme aavistaa, mitä jumalallinen viisaus todellisuudessa on.

II.
USKO JA TIETO.

USKO JA TIETO.

3.

Tahdomme nyt selittää, kuinka sana »uskonto» on ymmärrettävä. Se on todellinen ja elävä sana, vaikka se ihmisten suussa ja aivoissa enimmäkseen on kuollut käsite.

Sanalla uskonto on välistä melkein pelkkä maantieteellinen merkitys. »Hän on kristitty, hän on buddhalainen» merkitsee silloin vain, että ihminen on syntynyt länsimailla tai itämailla. Vasta erityisellä painolla lausuttuna se tarkoittaa, että ihminen on vakaumukseltaan kristitty tai vakaumukseltaan buddhalainen. Ja silloin se merkitsee, että hän on omaksu-

nut kristillisen tai buddhalaisen maailmankatsomuksen.

Uskonto-sanaa käytetään sentähden monikossakin. Uskontoja on monta: kristinusko, buddhanusko, brahmanusko, taon-usko, konfutsenusko j. n. e. Kaikki nämä uskonnot ovat maailmankatsomuksia, elämänymmärryksiä, ja ihminen, joka niitä kaikkia tuntisi, voisi ikäänkuin valita parhaimman niiden joukosta ja ottaa sen omakseen. Ja tämä omaksuminen merkitsisi, että hän siihen uskoisi.

Kun jollakin ihmisellä on uskonto, merkitsee tämä siis jokapäiväisessä puheessa, että hän uskoo johonkin uskonnolliseen maailmankatsomukseen.

Entä uskonnollinen maailmankatsomus? Se antaa määrätyn kuvan maailmankaikkeuden elämästä. Muhamedinusko esim. sanoo: Jumala on yksi ja Muhamed on hänen profetansa. Jumala on maailman

luonut, niinkuin juutalaisten vanhassa testamentissa kerrotaan, ja Abraham, Mooses, Jeesus y. m. ovat suuria Jumalan miehiä ja pyhiä profetoja, mutta Muhamed on viimeinen ja suurin, ja sentähden Jumalan tahto on täydellisimmin Muhamedin kautta Koraanissa ilmotettu. Semmoinen on islamin ulkokohtainen maailmankuva ja uskovainen moslemi joutuu kuolemansa jälkeen Muhamedin paratiisiin.

Uskonto on täten uskomista määrättyyn, jonkun profetan ilmottamaan maailmankuvaan. Ja jos silloin huomautamme, että maailmankuvia on monta, ja kysymme, mikä niistä on oikea, kuuluu vastaus joko näin: »kohtalo on jo valinnut sinun puolestasi, kun se antoi sinun syntyä määrättyyn maahan; pidä siis isiesi ja omaistesi uskonto pyhänä!» tai näin: »valitse uskonnoista se, joka paraiten tyydyttää persoonallisia kaipauksiasi ja vaatimuksiasi

tai jonka harkittuasi päätät oikeimmaksi ja korkeimmaksi!»

Tähän vaalimiehen tukalaan asemaan olisimme todella joutuneet, kun vertaileva uskontotutkimus ja vilkas kansainvälinen liike-elämä on avannut silmämme näkemään profetallisten maailmankuvain monilukuisuuden, ellei teosofinen liike olisi ilmestynyt keskellemme merkillisenä auttajana ja vaaliepäilysten ratkaisijana.

Tiedämme jo, millä tavalla teosofia ratkaisee pulman, ja saatamme todella kutsua teosofista maailmankatsomusta uskonnollisten maailmankatsomusten kvintessensiksi eli yhteiseksi olemukseksi ja ytimeksi. Teosofia tarjoo maailmankatsomuksen, johon se voi uskoa, joka on alkanut etsiä ja epäillä, ja teosofiseen maailmankatsomukseen uskomista on siis etsijäin ja epäilijäin kannalta uskontoa tämän sanan

korkeimmassa jokapäiväisessä merkityksessä.

4.

Meidän ei niin muodoin tässä tarvitse puhua eri uskonnoista. Teosofinen maailmankatsomus on niiden kvintessensi, ja uskonto on nyt uskomista siihen maailmankatsomukseen, johon kaikki toiset uppoutuvat laineina valtamereen.

Äsken sanoimme, että tämä kaikki ei vielä ole teosofiaa henkisessä merkityksessä. Nyt voisimme lisätä: tämä kaikki ei vielä ole elävää uskontoa. Uskominen teosofiseen maailmankatsomukseen, joka on nykyhetken korkeinta uskontoa tämän sanan jokapäiväisessä merkityksessä, ei siis vielä ole elävää uskontoa.

Miksi ei? Tutkikaamme edelleen.

Keskiajalla opetti kristinusko, että maa oli litteä ja tasainen ja että taivas kaareu-

tui sen yli kuin holvikatto kirkossa. Maa oli maailman keskipiste, auringot ja tähdet kiersivät sen ympäri, ja sinisen holvikaton tuolla puolen asui Jumala enkeleineen ja autuaalliset vainajat. Tähän maailmankuvaan uskoivat kristityt, ja siihen uskominen oli siis uskontoa. Me emme enää kutsuisi sitä uskonnoksi. Me kutsuisimme sitä taikauskoksi. Miksi? Sentähden että maa ei ole litteä ja tasainen eikä maailman keskipiste, sentähden että aurinko ja tähdet eivät kierrä maan ympäri, ja sentähden ettei ole sinistä taivasta, jonka tuolla puolen asuisi Jumala. Tuo maailmankuva oli väärä, havainto ja tutkimus on osottanut sen valheelliseksi. Ja koska emme tahdo häväistä sanaa uskonto, emme kutsu valheeseen uskomista uskonnoksi.

Minkätähden yhdistääkään sana uskonto semmoisiin kuin yllämainittuihin tähtitie-

teellisiin tosiseikkoihin? Miksi maan pal-
lomuotoon uskominen olisi uskontoa? Me
kutsumme sitä nykyaikana tieteenksi. Maan
kiertokulku auringon ympäri on tieteelli-
nen tosiseikka eikä autuuden asia. Joka
sen tietää ja ymmärtää, hän uskoo niin.
Ja nykyään jokainen oppii niin uskomaan
koulupenkillä. Mutta ei sitä kutsuta us-
konnoksi.

Keskiajalla senkaltaisten asiain uskomi-
nen kuitenkin oli uskontoa, ja tästä voi-
simme vetää seuraavan ikävän johtopää-
töksen: onko uskonto vain tiedon puutetta?
Häviääkö uskonto sitä myöten kuin tiede,
tosiasiain tutkimus etenee?

Ottakaamme nykyaikainen esimerkki.
Uskonnollinen maailmankatsomus selittää,
että ihmisen elämä jatkuu kuoleman jäl-
keen, ja tähän elämän jatkuvaisuuteen us-
kominen on uskontoa. Niin sanotaan,
mutta miksikä?

Miksi ihmiselämän jatkuminen kuoleman jälkeen yhdistetään uskonnon käsitteeseen? Eihän ole kuin kaksi mahdollisuutta: joko se jatkuu kuoleman jälkeen tai loppuu kuolemaan. Jos se jatkuu, on tämä luonnon ja elämän lakien mukaista; jos kuolema on kaiken loppu, on tämäkin luonnollinen tosiasia. Mutta kaikki luonnon ilmiöt ovat joko tietomme esineitä tai salattuja siltä; ja jos ne tänään ovat salattuja, voivat huomenna joutua tiedon esineiksi. Ihmiselämän jatkuvaisuus kuoleman jälkeen on täten tieteellinen kysymys. Ainoastaan tieto voi asian ratkaista.

Jos nyt tieto ratkaisisi kysymyksen niin, että elämää ei ole kuoleman jälkeen, olisi elämän jatkuvaisuuteen uskominen ollut harha- ja taikauskoa, ja taas olisimme häpäisseet uskonto-sanaa yhdistämällä sitä arveluun, jolla ei olisi tieteellistä pohjaa. Ja vaikka tieto ratkaisisi kysymyksen ih-

miselämän jatkuvaisuudesta myöntävästi ja uskontomme täten aivan kuin sattumalta olisi osunut oikeaan, on turha ja väärä ennakoita sisällyttää uskontoon semmoista, joka oikeastaan kuuluu tieteeseen. Sillä jos uskonnolla on jokin elävä merkitys, täytyy sen olla suojattuna kaikilta erehdyksiltä, paljastuksilta, hyökkäyksiltä. Se ei saa työntää tiedettä eli tietoa syrjään, ei nykyistä eikä mahdollisesti tulevaa. Sen täytyy joko itse perustua tietoon tai olla kokonaan tiedon ulko- ja yläpuolella ja siis tiedolle saavuttamaton.

5.

Kun teosofinen maailmankatsomus esim. opettaa, että ihminen syntyy monta kertaa maan päälle, ja me uskomme tähän reinkarnatsionioppiin, ei meidän tule kutsua uskoamme uskonnoksi eikä luulla, että uskomme on henkistä elämää. Jälleen-

syntymis-uskomme edellyttää vain määrätyn tieteellisen tosiseikan. Niin kauvan kuin emme tiedä, syntyykö ihminen jälleen, pidämme jälleensyntymisoppia totena joko sen takia, että se tyydyttää tunteemme tarpeen, tai sen takia, että järkemme, ajattelumme ja tutkimuksemme sen hyväksyy. Se on maailmankuva, johon uskomme, mutta se ei missään tapauksessa ole uskontoa, sanan henkisessä merkityksessä.

Ja jos taas tietäisimme, niinkuin jotkut saattavat tietää, että ihminen on jälleensyntyvä olento, silloin emme itsekään kutsuisi tietoamme uskonnoksi: se olisi tieteellistä tietoa muutamasta elämän ilmiöstä ja luonnollisesta tosiseikasta eikä sillä olisi mitään tekemistä elävän uskonnon kanssa.

6.

Olemmeko nyt sitten mitään elävästä uskonnosta oppineet? Olemme oppineet ainakin sen verran, että elävässä uskossa ei ole sijaa opinkappaleilla tai epävarmoilla »totuuksilla». Uskonnossa ei voi käyttää järjen mittapuuta, koska järkemme on erehtyväinen ja voi »hyväksyä» valheenkin totuudeksi. Uskonto hylkää kaiken, mikä ei ole ehdotonta totuutta, mutta toiselta puolen se, mitä tiedämme, ei ole uskontoa, vaan tiedettä.

Mitä näin ollen on elävä uskonto?

Nyt sanomme näin: elävä uskonto on ainaista (ikuista) elämää, koska se on ainaista, ikuista uskoa. Elävä uskonto on yläpuolella kaikkea tietoa ja sen ainainen, ikuinen sisältö on se, jota ei voi lähestyä muulla kuin uskolla. Elävä uskonto on sentähden yhtämittaa tekemisessä ehdottoman kanssa, sen kanssa, josta emme

voi mitään tietää. Jos ehdotonta kutsumme Jumalaksi, on siis Jumala uskonnon ikuinen sisältö eikä voi koskaan joutua tiedon esineeksi. Tietämisen objektia voimme nimittää totuudeksi ja totuuden tietoon ihminen voi päästä. Mutta totuus ei silloin ole sama kuin ehdoton eli Jumala. Totuus on se Logos, joka Johanneksen evankeliumin mukaan on Jumalassa ja jonka kautta kaikki on tehty, ja se on ihmisen totuuden etsimisen ja löytämisen lopullinen huippu. Mutta Jumala on se saavuttamaton, se elämisen ja olemisen oma mysterio, jota ihminen ei koskaan voi tietää, mutta johon hän ikuisesti on uskonnollisessa suhteessa, johon hänen aina täytyy uskoa.

Elävä uskonto on siis uskoa siihen, jota ei koskaan voi tieteellisesti tietää. Se on uskoa Jumalaan eli ehdottomaan. Se on kuoleman ikuista kieltämistä eli

voittamista, koska Jumala on ehdoton elämä eli oleminen. Se usko ei ole järjen työtä, ei sitä, että jotakin uskotaan todeksi, vaan se on ihmisen koko olemuksellaan antautumista sille, johon hän ei voi olla uskomatta, jonka olemista hän ei voi kieltää.

Koettaisimmeko sanoilla kuvata tätä hänen uskonsa sisältöä? Emme voi sitä objektiivisesti kuvata, sillä kaikki tieto on tajunnallemme objektiivista ja kaikki mikä voi olla tajunnallemme objektiivista lankeaa tieteen piiriin, koskekoon se näkyviä tai näkymättömiä. Uskonnon alalle kuuluu ainoastaan subjektiivinen, jota emme voi »tietää», mutta joka sen nojalla onkin kaikista varminta varmuutta. Mutta voimme lausua muutamia päivänselviä aksiomeja ja niiden valossa puhdistaa subjektiivista saavuttamatonta kaikesta tunkeilevasta objektiivisuudesta.

Mielessämme on nyt kolme senkaltaista varmuutta. Ne ovat: elämän eli olemisen varmuus; siveellinen varmuus; yksinäisyyden varmuus.

7.

Ensimmäinen selviö on elämämme eli olemisemme varmuus. Teeskentelyä olisi väittää, että »tiedämme» olevamme, koska olemassaolomme on jotakin, jota emme voi kieltää. Olemisen kannalta on yhden-
tekevä, sanommeko »tiedämme olevamme» vai »emme tiedä olevamme», sillä olemassaolomme ei riipu tiedostamme. Samassa hengenvedossa kuin sanomme »emme tiedä, olemmeko olemassa» olemme jo todistaneet olevamme. Sillä kaikessa tiedossamme, ajatuksessamme, toiminnassamme on takana se subjekti, se minuus, se itse, se henki (aatmaa), joka on ja josta emme pääse irti. Olemisemme ei ole mi-

kään tietämisen objekti, vaan subjektiivinen varmuus, jota vain uskolla lähestymme.

Mutta jos kysymme, mikä on elämämme ja elämisemme, silloin maailma järkeemme vedoten heti tyrkyttää meille vastauksiaan.

»Jos tahdot tietää, mitä elämä on, tutki! Tutki elämää ympärilläsi. Et kammiossasi pääse selville elämän ongelmasta. Astu ulos Jumalan kirkkaaseen maailmaan, elä mukana ihmisten iloissa ja suruissa, silloin opit elämää tuntemaan.»

Mikä tuttu ääni! Niin kaikki kokeneet puhuvat. Ja kuitenkin se tässä tapauksessa on viettelijän ääntä. Se tarjoaa objektiivista tietoa vastaukseksi kysymykseemme. »Tutki maailmaa, tutki toisten elämää!» Mutta mitä me sillä tiedolla teemme? Eihän se koskaan voi olla ehdotonta varmuutta. Me tiedämme toisistamme ja maailmasta vain sen verran kuin

tajuntaamme astuu, ja meidän tietomme niistä on hetkellistä, ohimenevää, muuttuvaista. Mutta oma elämämme on alati läsnäoleva. Oma olemisemme ei semmoiseen muutu. Oma subjektimme on ehdottoman varma, ja kun kysymme, mitä elämä on, kysymme samalla, mitä itse olemme.

»Ahaa», vastaa taas tuttu ääni, »tutki siis itseäsi. Kyllä siitä voit selville päästä, vaikka ihminen onkin monimutkainen olento. Näetkös, meidän ihmistutkimuksemme ja meidän sielutieteemme on päässyt perille ihmisruumiin ja -sielun salaisuuksista, ja tieteemme osaa selittää sinulle juurta jaksain, kuka sinä olet. Sinun ei tarvitse lisätä tähän kuin oman luonteesi erikoisuudet, oman elimistösi heikot ja vahvat puolet saadaksesi itsestäsi täysin tarkan ja oikean käsityksen.»

Taas tarjotaan meille objektiivista tietoa

ja viritetään ansa jalkojemme eteen. Helppo siihen on kompastuakin. Tuntuu niin turvalliselta ajatella, että kaikki on ratkaistuna. Verrattain vähällä vaivalla voimme päästä tuntemaan itsemme; lukemalla muutamia kirjoja, tarkastamalla elimistöämme ja luonnettamme, tekemällä johtopäätöksiä ja ajattelemalla. Saman ovat tehneet kaikki sivistyneet ja oppineet ihmiset, ymmärtäähän sen, että he ovat osanneet noudattaa vanhan kreikkalaisen viisaan neuvoa: gnootii se avton.

Ei, miksi tavottelisimme virvatulia, kun valoa kaipaamme! Mehän kysymme, ketä itse olemme. Ei meidän janomme sammu siitä, että kuulemme, minkälainen luonne meillä on, minkälainen ruumis, mitä kykyjä ja mitä taipumuksia. Nuo ovat kaikki ohimeneviä ja hetkellisiä. Kuolema tekee lopun ruumiistamme ja kaikesta mikä siihen kuuluu. Mitä ne meitä liikuttavat ja

meidän elämäntuskaamme? Me olemme nyt, ja me olemme elävää tajuntaa, elävää henkeä.

Niin, me olemme eläviä, tajuisia henkiä, me olemme olemassa subjektiivisesti. Se on arvotuksen ratkaisu, eikä se ratkaisu mitään selitä. Sillä olemisen tosiseikkaa ei voi selittää. Sitä ei voi tietää, ei kuvata, ei tutkia. Siihen täytyy vain uskoa. Se on elämän suuri välttämättömyys.

8.

Toinen selviö on siveellinen varmuus, jota myös voimme kutsua vapauden ja synnin varmuudeksi. Me olemme siveellisiä ja me teemme syntiä. Me olemme vapaita ja me antaudumme vangiksi. Teeskentelyä on kieltää, että erehdymme, että haluamme sitä, jota kutsumme pahaksi, että lankeamme syntiin. Mutia teeskentelyä on myös kieltää, että olemme vapaita

ja että oikeastaan tahdomme sitä mikä on ikuisesti oikein ja totta. Tajunnassamme vallitsee ainainen ristiriita. Me tahdomme sisässämme täydellistä ja me teemme aina epätäydellistä. Aina kiellämme sisintä itseämme ja lankeamme syntiin, joka on sitä, että unohdamme vapautemme. Mistä tämä kaksinaisuus, tämä ikuinen taistelu?

Maailma rientää avuksemme.

»Voi, etkö sinä ymmärrä», se huudah-
taa, »että ihmisen luonto on semmoinen? Eihän ihminen ole täydellinen olento, ei luonto ole — ainakaan vielä — osannut luoda täydellistä. Miksi potkia tutkainta vastaan, miksi vaatia luonnolta enemmän kuin se voi antaa? Onhan elämässä vaikeuksia muutenkin, miksi lisätä taakkaa siveellisillä saivarteluilla? Eikö ihminen ole luotu onnea varten? Eikö mieletön ole se, joka etsii syytä suruun yli sen, mitä elämä tarjoaa? Henkistä ylpeyttä on

alati olla tyytymätön ja nähdä pahaa kaikkialla. Törkeä rikos on tietysti paha, mutta selittää synniksi kaikki tekomme, se on järjetöntä.»

No niin, mutta kun kerran sisässämme tahdomme ehdotonta ja täydellistä, tahdomme vapautta ja autuutta, mistä sitten johtuu tämä kärsimys, tuska, epätäydellisyys, huonous ja synti?

»Etkö tiedä? Kyllä se on ratkaistuna. Luonnossa ei mikään ole syntynyt tyhjästä. Kaikki on kehityksen tulosta, pitkän, pitkän kehityksen. Ei ihminenkään ole valmiiksi luotu. Hän on luonnon kukka ja kruunu, mutta hän on eläimellisen kehitysketjun viimeinen rengas. Hänen juurensa ovat eläimessä. Hänen itsekkyytensä ja pahuutensa on perisyntiä eläinkunnasta. Kuinka hän voisi olla muuta kuin epätäydellinen?»

»Hän, hän» eli siis minä, minä. Mutta

minä en ole eläin. Minä olen elävä henki. Kyllä ymmärrän, että ruumiini ja luontoni on periytynyt eläinkunnasta, mutta mitä minulla on sen kanssa tekemistä? Se ei ratkaise omaa ristiriitani. En vapaudu hengessäni siitä tiedosta, että olen sidottu eläimeen. Eläin kuitenkin sokaisee minut ja minä lankean syntiin.

»Entä sitten? Voitko sinä Jumalan luontoa muuttaa? Etkö tajua, että syntisi ei ole syntiä? Kuinka Jumala vaatisi sinulta liikoja? Kun kerran luontososi on eläimestä, on luonnollista, että elämäsi ainakin osaksi on kuin eläimen. Täytyyhän sinun syödä ja juoda ja levätä j. n. e. Miksikä siis kutsua näitä luonnollisia asioita synneiksi? Synti on omassa mielikuvituksessasi, ei sitä todellisuudessa ole. Heitä pois tuo harha ja ole kuin ihminen ainakin.»

»Seis, seis», täytyy meidän nyt sanoa

puheliaalle maailmalle. Selityksillään se koko ajan ampuu ohi maalin. Ensimmäkään emme kutsu luonnollisia ja välttämättömiä tarpeita sinään synneiksi, korkeintaan niiden väärinkäyttöä. Toiseksi emme puhu synnistä ketään jumalaa vastaan, emme synnistä objektiivisessa merkityksessä, vaan synnistä subjektiivisena todellisuutena. Synti on sitä, että unohdamme itsemme elävänä henkenä, kiellämme täten ainoan varmuuden, mikä meillä on, ja lankeamme johonkin heikkouteen tai pahaan, johonkin houkutukseen, jonka objektiivinen luontomme asettaa tiellemme. Vaikka itsessämme olemme vapaat, annamme objektiivisen tajunnan kietoa meidät pauloihinsa. Tämä on meidän ratkaisematon ristiriitamme, sillä se ei koske ainoastaan määrättyjä tekoja, sanoja ja ajatuksia, vaan koko sitä seikkaa, että me, jotka olemme vapaita, eläviä hen-

kiä, olemme heitetyt olotilaan, jossa ta-
juntamme on rajotettu, kahlehdittu, myr-
kytetty.

Koko elämämme maailmassa on tätä
ristiriitaa. Eikä ristiriita poistu siitäkään,
että opimme ja ymmärrämme olevamme
jumalsyntyisiä olentoja, että »Jumala on
meissä». Jos Jumala on meissä, merkit-
see tämä samalla, että Jumala on muual-
lakin, toisissa ihmisissä, luonnossa, kaik-
kiällä — kuten sanotaankin. Mutta jos
niin olisi, joutuisimme objektiiviseen suh-
teeseen Jumalaan, voisimme Jumalaa tut-
kia, katsella, tarkastaa. Ja silloin Jumala
ei enää olisi Jumala. Me olisimme ikään-
kuin Jumalan ulkopuolella ja olisimme
nousseet ikäänkuin Jumalan yläpuolelle ja
olisimme Jumalaa suuremmat ja korkeam-
mat; joka taas on mahdotonta, koska Ju-
mala on itse olemisen salaisuus. Siis
emme saata Jumalaa tutkia eikä Jumala

ole meille objektiivinen käsite eikä Jumala ole meidän ulkopuolellamme, ei toisissa eikä maailmassa, — eikä Jumala ole »meissä». Jumala on ja me olemme ja siis me olemme Jumala. Olemisemme on ensimmäinen varmuutemme ja oleminen on Jumala. Siis Jumala on ensimmäinen varmuutemme.

Toinen varmuutemme on »maailma» eli se objektiivinen tajunta, johon subjektimme on sidottu, joka meidät kietoo ja langettaa syntiin. Mahdotonta on sanoa sitä Jumalaksi (henkisessä merkityksessä), koska emme Jumalasta mitään voi tietää ja maailma taas ei ole muuta kuin objektiivisuutta eli tietämisen objektia.

Mutta Jumalaa me tahdomme emmekä maailmaa, sillä me tahdomme olla, ja me tahdomme olla omaa itseämme emmekä maailmaa. Ja meidän tahtomme on vapaa ja samalla kahlehdittu. Ja sen kahleena

on tieto. Tieto on suhteemme objektiivisuuteen, ja suhteemme objektiivisuuteen on vankeutemme. Järki on tahdon tap-paja, ja tämä on siveellinen varmuus.

9.

Kolmas selviö on yksinäisyyden varmuus. Uskonnollisessa tietoisuudessa elävä ihminen on aina yksin Jumalan kanssa. Sentähden onkin sanaton ja sanomaton tuska hänen ainaisena toverinaan, kunnes hän on maailman voittanut ja löytänyt Jumalassa ikuisen vahvuutensa ja voimansa. Mutta monta houkutusta tieltä poikkeamaan kohtaa tässä maailmassa.

»Mikä itsekkyyden evankeliumi tuo on», huudahtaa maailma, »että ihminen muka on tuomittu yksin elämään ja yksin kul-kemaan! Mitä varten meitä ihmisiä sitten on tuhansia miljooneja? Mitä varten olemme toistemme veljiä? Mitä varten

voimme toisiamme rakastaa ja tulee meidän toisiamme rakastaa? Ainoastaan itsekäs ihminen on hylätty ja yksin. Hyvällä ja sydämellisellä ihmisellä on aina ystäviä, jotka karkottavat hänen luotaan yksinäisyyden tunteen. Ja onhan ihminen luonnostaan seuraeläin. Siis etsiköön kaltaistensa seuraa ja eläköön niin, että toiset hänen seuraansa rakastavat.»

Tuo on totta maailman elämässä, johon mekin osaa otamme, mutta mitä sillä on tekemistä meidän sisäisen tuskamme kanssa? Me olemme yksin, sentähden ettei kukaan kykene poistamaan meidän yksinäisyyttämme. Ei kukaan voi astua meidän yksinäisyytemme rajojen sisäpuolelle. Ei kukaan voi karkottaa meitä omasta tajunnastamme, ei kukaan, sillä kukaan ei mahda Jumalalle mitään.

Eikä kukaan voi meitä rakastaa. Rakkaus kohdistuu ainoastaan objektiiviseen

maailmaan. Meidän objektiivisuuttamme ainoastaan voi rakastaa. Sillä rakkauden ilmennys perustuu tietoon. Ei voi rakastaa sitä, jota ei tiedä olevan. Rakastaa voi ainoastaan sitä, jonka tietää olevan. Maailmaa voi rakastaa, sillä maailma on tajunnassamme objektiivinen. Toisia ihmisiä objektiivisina olentoina voi rakastaa ja objektiivisessa tiedossaan voi rakkautta vastaanottaa, mutta subjektiivisuuteen ei ylety rakkaus ulkoapäin. Me voimme toisia rakastaa, mutta meitä ei voi rakastaa.

Ylinnä kaikkea täytyy meidän rakastaa Jumalaa. Emme voi olla sitä tekemättä, sillä Jumala on ainoa varmuutemme. Jumala on tietämistemme yläpuolella, Jumalaan täytyy meidän uskoa ja uskomme on rakkautta. Ja Jumala on uskoa ja rakkautta, sillä kuinka muuten osaisimme uskoa ja rakastaa?

»Niin rakasti Jumala maailmaa, että hän antoi ainoan poikansa . . .» Juuri niin. Me olemme Jumalan ainoa poika ja meidät on maailmaan annettu. Me rakastamme maailmaa, sillä Jumala rakastaa maailmaa ja lunastaa objektiivisen tietoisuuden poikansa kautta. Järki tappaa tahdon, mutta tahto lunastaa järjen. Ja lunastus on pitkä ja yksinäinen — heikon uskomme takia.

»Jos emme noin metafyyssillisen korkeasti osaisikaan toisiamme rakastaa», huomauttaa maailma, »voimme kuitenkin henkisesti olla toisillemme hyödyksi ja avuksi. Saatamme toisiamme opettaa! Viisas ja valistunut ihminen on siunaukseksi veljilleen. He ottavat hänestä esimerkkiä, he imevät hänen opetustensa hengen, he noudattavat hänen neuvojaan. Hän on aivan kuin pelastaja ja vapahtaja heille!»

Epäilemättä. Emme suinkaan kiellä ob-

jekttiivisen maailman todellisuuksia. Mutta ne eivät koske uskonnollista tietoisuuttamme. Uskonnollisessa tietoisuudessamme olemme kuitenkin yksin. Yksin saamme kärsiä, yksin saamme taistella, yksin saamme voittaa. Oli maailmassa minkälainen opettaja tai vapahtaja tahansa, ulkopuolelle subjektiivista itseämme hän jää eikä hän kykene astumaan siihen henkemme pyhättöön, jossa hallitsee yksin Jumala. Objektiivista tajuntaamme hän voi auttaa, samoin kuin yleensä me ihmiset saatamme olla toisillemme objektiiviseksi avuksi. Mutta sisimmässämme ei kukaan voi meitä auttaa, ei opettaa eikä opastaa muu kuin yksin Jumala. Viisaat sanovatkin sentähden: «luottakaa meidän sanoihimme — ei sen nojalla, että me niitä sanomme, vaan sen takia, että me puhumme sitä, mitä Jumalakin puhuu teille teidän omassa tajunnassanne». Ja he voivat lisätä: »sillä

jos ei Jumala puhu tätä teille, niin älkää meihin luottako».

10.

Kolme on nyt siis selviötä eli varmuutta: olemisen varmuus eli Jumala, siveellinen varmuus eli maailma ja synti, yksinäisyyden varmuus eli rakkaus. Olemisen varmuutta eli jumalaa vastustaa tieto ja tiedonhalu, siveellistä varmuutta onni ja onnenkaipuu, yksinäisyyden varmuutta toisten rakkaus ja rakkaudenkaipuu. Sillä todellinen elämä ei ole tiedossa, vaan uskossa (Jumalassa), todellinen siveellisyys ei ole onnessa, vaan synnin tunnossa, todellinen rakkaus ei ole rakkauden saamisessa, vaan rakastamisessa.

Ja kuitenkin me ihmiset emme voi elää ilman tietoa, emme ilman syntiä, ristiriitaa ja onnea, emme ilman toistemme rakkautta ja apua!

Siinä on elämämme suuri ristiriita. Meillä on kaksi tietoisuutta, objektiivinen ja subjektiivinen, tieteellinen ja uskonnollinen, maailmallinen ja jumalallinen. Mutta me olemme hukassa, jos unohdamme jumalallis-uskonnollisen tietoisuutemme ja heittäydymme kokonaan maailmallis-tieteellisen tietoisuuden haltuun. Me olemme hukassa, jos unohdamme Jumalan ja palvelemme mammonaa. Olemme silloin henkisesti kuolleet.

Meidän täytyy taistella itsellemme uskonnollinen tietoisuus, vaikkemme silti kykene poistamaan tieteellistä. Meidän täytyy tuntea ja tunnustaa Jumalaa, vaikkemme mammonaa saata kieltää. Mutta kahta herraa emme voi palvella. Jos mammonaa palvelemme, hylkäämme Jumalan. Jos Jumalaa palvelemme, viemme voiton mammonalta ja lunastamme sen.

Kysymys onkin siis: kuinka saatamme

Jumalaa palvella? Kuinka osaamme oikealla tavalla suhtautua objektiiviseen tietoon? Kuinka jaksamme taittaa kärjen onnenkaipuultamme? Kuinka muistamme pitää kiinni yksinäisyydestämme toisten meitä rakastaessa ja opettaessa?

Niin, »ihmiselle tämä on mahdotonta, mutta Jumalalle on kaikki mahdollista». Jumala on meidän uskomme. Uskomme on ainoa varmuutemme. Uskomme on, ja muuta ei ole. Tieto haihtuu, maailma häviää, objektiivinen tajuntamme katoaa. Usko yksin jää. Kun usko on, on kaikki. Usko on henki, elämä ja Jumala. Usko voittaa, usko taitaa, usko muistaa. Palvella Jumalaa on uskoa.

Aina palvella Jumalaa on aina uskoa. Aina uskoa on lakkaamatta elää uskonnollisessa tietoisuudessa, subjektiivisessa tajunnassa. Silloin on aina raja tämän sisäisen tietoisuuden ja objektiivisen ta-

junnan välillä, eikä objektiivinen tajunta pääse meitä sokaisemaan eikä raatelemaan. Päinvastoin hallitsemme objektiivista tajuntaa, ja tieto palvelee tahtoa. Jumala on meidän herramme ja mammona on nöyrä palvelijamme. Silloin ristiriita haihtuu.

Kaikki ristiriita johtuu siitä, ettemme usko sitä, jota emme voi ratkaista. Mutta usko johtaa meidät ristiriidasta ulos.

Olemisen välttämättömyyteen on uskottava, sisäiseen vapauteen on uskottava, yksinäisyyden voimaan on uskottava.

Tämä on teosofiaa. Tämä on kuoleman voittamista ja ikuista elämää, tämä on autuutta ja rauhaa.

Uskoa yksinäisyyden voimaan on rakastaa maailmaa ja ihmisiä sillä rakkautella, jolla »Hän meitä rakasti»; ja osata rakastaa. Uskoa sisäiseen vapauteen on voittaa taistelussa pahaa vastaan, vaikka

haavottuisi ja kaatuisi tuhansia kertoja; ja todella voittaa. Uskoa olemisen välttämättömyyteen on elää varmana Jumalan rakkaudesta, joka rakasti meitä, ennenkuin me rakkautta tajusimme; ja uppoutua Jumalan rakkauteen.

III.

SALATIEDE.

SALATIEDE.

11.

Kun nyt uskonnollinen tietoisuus asetuu haarniskaan objektiivista tietoa vastaan ja melkeinpä tekee tämän mitättömäksi, hylkääkö se salatieteellisenkin tutkimuksen? Vai perustuuko ehkä Salatieteellinen tutkimus juuri uskonnolliseen tietoisuuteen? Teosofinen maailmankatsomus on tulos salatieteellisestä tutkimuksesta; mikä näin ollen on sen arvo uskonnollisen tietoisuuden kannalta?

Sanokaamme heti, että Salatieteellinen tutkimus ei ole sama kuin uskonnollinen tietoisuus eikä siihen perustu. Uskonnollinen tietoisuus ei ole mikään tutkimus.

Sen perussävel on usko ja se on tiedolle ja tietämiselle saavuttamaton.

Salatiede sitä vastoin on tutkimusta. Se kuuluu tiedon ja tietämisen alalle ja on siis olemukseltaan objektiivista tietoisuutta. Mitä näet salatiede on? Se on julkisen eli virallisen tieteen jatkoa.

Kaikki tieteellinen tutkimus perustuu havaintoihin, kokeisiin ja loogillisiin johtopäätöksiin. Havainnon ja kokeilun välineinä ovat inhimilliset aistit, ja missä nämä eivät ole erittäin terävät ja tarkat, on koneilla lisätty niiden voimaa ja kykyä; onpa muutamissa suhteissa turvauttu yksinomaan koneisiin, kuten sielullisten toimintojen ruumiillisia rinnakkaisilmiöitä mitatessa, tähtitaivasta valokuvatessa y. m.

Samalla tavalla tapahtuvat salatieteellisetkin havainnot inhimillisten aistien välityksellä. Tässä vain toimivat toiset aistit kuin virallisen tieteen tuntemat. Ja koska

tällä alalla tuskin vielä koneita on ollut käytännössä, on pyritty tarkkuuteen ja luotettavuuteen toista tietä pitkin: on yhä uudestaan ja uudestaan tarkistettu samoja havaintoja eri aikoina ja eri paikoissa. Jos salatieteilijät ovat vakuutetut esim. jälleensyntymisen elämänlaista, ei tämä heillä perustu minkäänlaiseen luulotteluun, vaan satoja ja tuhansia kertoja uudistuneeseen objektiiviseen havaintoon. He ovat toisin sanoen sekä kokeneet, kuinka itse subjektiivisesta tietoisuudestaan uudestaan ja uudestaan ovat laskeutuneet objektiiviseen tietämistilaan, että myös nähneet, kuinka toisille on käynyt samoin.

Salatieteellisen tutkimuksen tuloksia voidaan näin ollen pitää ainakin yhtä luotettavina kuin virallisen tieteen. Ja koska julkisen tieteen tutkimusala yhä laajenee, supistuu samassa määrin salatieteen ala tai siirtyy syvemmälle. Se mikä tänään

on salaista, tulee huomenna julkiseksi. Täysi syy on otaksua, että tieteellinen tutkimus ennen pitkää ylettyy siihenkin maailmaan, jota me kutsumme näkymättömäksi henkimaailmaksi. Mutta mieletöntä olisi vaatia, että inhimillinen tiedonjano tyytyisi virallisen tieteen hitaaseen edistymiseen. Ihminen tuntee järjessään rajatoman totuudenetsimishalun eikä hän pysähdy puolitiehen. Todelliselle totuudenetsijäluonteelle on salatiede välttämätön: hänen täytyy saada luottaa siihen, ettei hänen tietämismahdollisuudellaan ole mitään esteitä, ja hänen täytyy saada tutustua loisten tutkijain tutkimustuloksiin.

Uskonnollinen tietoisuus ei kiellä mitään tosiseikkoja. Se tunnustaa totuuden joka alalla. Se antaa arvon salatieteelle, jos tieteellekin. Mutta se siirtää kaiken tiedon, sekä tieteellisen että salatieteellisen, objektiivisen tietoisuuden alalle, astuu itse

koskemattomana syrjään ja lausuu omana arvostelunaan: »tuo kaikki on tietona minun kannaltani haihtuvaa ja hetkellistä. Se ei vaikuta minuun. Se on minulle yhdentekevä. Oli niin tai näin, minä en siitä muutu. Koko objektiivinen maailma on minun kannaltani harhaa.»

Verratkaamme ulkokohtaista maailmaa ja objektiivista tietoisuutta konkreetiseen maapalloon, joka kiertää akselinsa ympäri. Tämä akseli on konkreetisesti olematon ja kuitenkin matemaattisen tarkka todellisuus. Sitä voimme verrata uskonnolliseen tietoisuuteen, joka on objektiiviselle tietoisuudelle saavuttamaton, mutta joka kuitenkin on se akseli, se ehdoton todellisuus, jonka ympäri koko objektiivinen maailma kiertää.

Mitään todellista riitaisuutta ei täten koskaan voi olla olemassa ulko- ja sisäkohtaisen tietoisuuden välillä. Ne toimi-

vat eri aloilla. Niiden ristiriitaisuus on käytännöllistä ja yksilöllistä laatua, ja ihmisen tehtävä, herättyään tämän ristiriidan tajuamiseen, on sisäisellä uskollaan voittaa alati kehittämäänsä objektiivista tietoisuutta.

Siihen perustuu ihmisen henkinen kehitys nöyryydessä, viisaudessa ja ilossa.

12.

Kaikki kulttuuri nojautuu objektiivisen tietoisuuden kehitykselle. Subjektiivinen tietoisuus ei loisi kulttuuria. Objektiivinen tietoisuus käsittää kaksi alaa: näkyväisen maailman ja näkymättömän. Näkyväisen maailman tutkimista kutsutaan tieteelliseksi tutkimukseksi, näkymättömän salatieteelliseksi. Tieteellinen tutkimus edistää ennen kaikkea ulkonaista aineellista kulttuuria, Salatieteellinen sisäistä sielun sivistystä. Filosofia eli inhimillinen

ajattelu ja kaikki n. k. abstraktiset tieteet nojautuvat joko eksaktisiin luonnontieteisiin tai salatieteellisen tutkimustuloksiin tai molempiin. Ihmisen jälleensyntyminen esim. on Salatieteellinen tosiseikka, sitä ei luonnontiede — ainakaan vielä — ole todistanut; kuitenkin ihminen filosofisessa aateskelussa voi senkin ottaa lukuun, niinkuin tekivät Lessing ja Schopenhauer.

Salatieteellistä tutkimusta ei harjoteta julkisesti maailmassa. Mutta muutamia sen tutkimuksen saavuttamia tietoja on aina maailman tiedossa, sillä ilman niitä ihmiskunta ei tulisi toimeen. Nämä tiedot ovat kätkettyinä ja verhottuina opinkappaleihin ja vertauskuviin ja enimmäkseen n. k. uskonnot ovat niiden vartijoita ja säilyttäjiä. Semmoisia tietoja ovat esim. ihmisen objektiivinen olemassaolo kuoleman jälkeen, jälleensyntyminen, henki-

maailma, luonnon näkymättömät haltiat, jumalat, enkelit j. n. e. Alkuperäisten tietojen ympäri uskonnot mielellään rakentavat kaikenlaisia koriste-oppeja, vieläpä vääriä ja valheellisia lisätietoja, samalla kun unohtavat tai syrjäyttävät jonkun todellisen alkuperäisen tiedon.

Sisäinen sivistys perustuu suureksi osaksi näihin uskonnon dogmeiksi muuttuneisiin alkuperäisiin salatietoihin, ja siinä määrin kuin dogmit ovat vääriä, joutuu sielullinen sivistyskin harhateille. Ahdasmielisyys, tuomitsevaisuus, suvaitsemattomuus ja julmuus kehittyvät itsestään »uskovaisten» sieluissa, kun heidän sisäinen sivistyksensä nojautuu valheelliseen käsitykseen esim. helvetistä.

Vasta kun uskonnot puhdistetaan alkuperäiseen puhtauteensa, kun todelliset salaiset opit saavat niissä sijansa, kun inhimilliset syrjätarkotukset kirkoista poiste-

taan — kun sanalla sanoen teosofinen maailmankatsomus pääsee elähyttämään uskontoja ja kirkkoja, vasta silloin on sisäiselle kulttuurille luotu pysyväinen pohja.

Mutta kaikki sivistys nojautuu objektiiviseen tietoisuuteen, ja sentähden hengen uskonto eli teosofia sanan uskonnollisessa merkityksessä on sivistyksestäkin riippumaton. Se on sivistyksen ja kulttuurin yläpuolella saavuttamattomassa kirkkaudessaan ja puhtaudessaan. Sivistys jaloimmassakin muodossaan on sille ulkopuolista ja ilmiöllistä; itse se on keskustassa.

Sentähden sanoikin subjektiivisen tietoisuuden Mestari: »Isä, minä kiitän sinua, ettet ole kätkenyt itseäsi tämän maailman pieniltä ja heikoilta? Päinvastoin suuret ja mahtavat usein ovat etäämpänä sinusta. He eivät kuule sinun ääntäsi, sillä he etsivät lohdutuksensa maailmasta ja löytä-

vät sen. Mutta niille, jotka sydämessään
osaavat tulla lapsiksi, ilmotat sinä itsesi,
Isä, ja ne jotka maailmassa ovat murheel-
liset ja lohduttomat, löytävät ikuisen on-
nensa sinun rakkaudestasi, Isä.»

PEKKA ERVASTIN
Metafyysisiä tutkielmia -sarjassa
julkaistavat teokset:

- I Teosofia hengen uskontona
- II Onko Kalevala "pyhä" kirja?
- III Kirkonopin teosofia
- IV Jumalan valtakunnan salaisuudet
- V Mitä on kristinusko?
- VI Enkelein lankeemus
- VII Ihmiskunnan alkuperäinen kieli ja kirjoitus

Pekka Ervast (1875 - 1934) oli suomalainen ajattelija sekä tutkija joka suoritti elämäntyönsä teosofisessa liikkeessä, ensin Suomen Teosofisessa seurassa ja myöhemmin *Ruusu-Risti*-järjestössä, jonka hän perusti v. 1920.

Inhimillisen käytännön ja ihmisen ihanteiden välinen ristiriita oli myös Pekka Ervastin toiminnan lähtökohta. Erityisesti häntä askarrutti oman kulttuurimuotomme keskeisimmän henkisen hahmon – Jeesuksen – antaman esimerkin ja vallitsevan elämänmuodon yhteensopimattomuus. Ervast uskoi, että yksi keskeinen tekijä ristiriidan poistamiseksi olisi oman kulttuuritraditiomme henkisten perusteiden syvemässä ymmärtämisessä. Hän myös näki, että juuri Jeesuksen antamien elämänohjeiden noudattaminen avaa tien tällaiseen ymmärrykseen ja lopulta myös ihmisen ongelman ratkaisuun.

Pekka Ervast sovelsi omassa elämässään näitä elämänohjeita ja kykeni murtautumaan tavanomaisten havaitsemisen muotojen lävitse niiden takaiseen maailmaan. Näin Ervastista kehittyi yksi harvoista itsenäisistä eurooppalaisista ihmisen tuntemattomien mahdollisuuksien tutkijoista. Hän kykeni myös välittämään tekemiään havaintoja muille ihmisille.

Ervastin tutkimustyön laajuus oli hyvin huomattava ja ulotui yhteiskunnallisista kysymyksistä *Kalevalan* merkityksen tarkasteluun, jälleensyntymisongelman selventämiseen ja maailman sisäisen rakenteen pohdintaan.

Metafyysisiä tutkielmia-sarjassa julkaistaan Pekka Ervastin esitelmiä ja luentoja joilla on etsivälle ihmiselle saannottavaa tänäkin päivänä.